

MAKTABGACHA KATTA YOSHDAGI BOLALARNING IJODIY FAOLIYATINI RIVOJLANNTIRISH

Jumayeva Mahbuba Bahodir qizi

TerDUPI magistranti

Annotatsiya: Maktabgacha katta yoshdagi bolalar faoliyatida noodatiy usullardan unumli foydalanish. Maktabgacha katta yoshdagi bolalar faoliyatida qum terapiyasining ahamiyati, maktabgacha katta yoshdagi bolalarning ijodiy faoliyatida hamda bolaning aqliy rivojlanishida qum terapiyasidan foydalanish yo‘llari

Kalit so‘zlar: “Tasviriy faoliyat”, MTT, „Renesans“, “Men” ”Ijodkorlik”

Annotation: Effective use of unusual methods in the activities of older children of preschool age. The importance of sand therapy in the activities of preschool adults, ways to use sand therapy in the creative activities of preschool adults and in the mental development of the child

Keywords: "Fine Arts", MTT., Renaissance, "I" "Creativity"

Muhtaram yurtboshimiz Sh.M.Mirziyoyev oliy majlisga yo‘llagan murojatida “Ilm va ta’limning qadriga yetib, davlatimizda ilm va ta’lim o‘rganish bilan muhit yaratilsa, bobolarimizga munosib hayot va kelajakni qura olamiz”²⁰-deya ta’kidlaganlar. Davlatimiz rahbari ta’kidlaganidek O‘zbekistonning ertangi kuniga ishonchi mustahkamlash, ajdodlarga munosib bo‘lish uchun islohatlarni ilmdan boshlash kerak. Chunki ilmsiz hech bir sohada natija bo‘lmaydi. Keyingi uch yilda bu boradagi muammolarni samarali hal etish, mamlakatimizda kadrlar tayyorlash tizimini tubdan takomillashtirish bo‘yicha keng ko‘lamli ishlar amalga oshiriladi. Shu maqsadda qator farmon va qarorlar qabul qilinib, bu boradagi kompleks sa’y-

²⁰ Sh.M.Mirziyoyev Oliy majlisga murojati Xalq so‘zi gazetasi

harakatlar uchun puxta huquqiy zamin yaratildi. Maktabgacha ta'lim, umumiy ta'lim va oliy ta'lim tizimi mazmunan va sifat jihatdan yangilanib bormoqda

Xususan “ O‘zbekistonda yangi bir uyg‘onish – Uchinchi Renesans davriga poydevor yaratilmoqda”. Bugun cheksiz iftixor bilan ayta olamizki, donishmand xalqimizning uzoqni ko‘ra olishi, birdamligi va fidoyi mehnati bilan barcha sinovlardan munosib o‘tib kelmoqdamiz . Shu nuqtayi nazardan, bizning insoniy qadr-qimmatimizni, g‘urur va sha‘nimizni, dinu diyonatimizni , milliy davlatchiligimizni tiklab bergan Mustaqillik kuni vatanimizning shonli tarixida hamisha eng yorqin sahifa bo‘lib qoladi.

O‘zbekiston Respublikasi Maktabgacha ta'lim vazirligining 2018-yil 7-iyuldagi 4-sonli hayot yig‘lishi qaror bilan tasdiqlangan “Ilk qadam maktabgacha ta'lim tashkilotining o‘quv dasturi maktabgacha yoshdagi bolalarga ta'lim berishda kompetensiyaviy yondashuv o‘tib borayotgan bola shaxsini hayotga tayyorlash, unda hayotiy muhim masalalarni hal qilish uchun zarur bo‘lgan ahloqiy me‘yor va qadryatlarni o‘zlashtirish, boshqa insonlar bilan muloqot qilish “Men” obrazini qurish bog‘liq bo‘lgan faoliyat usullarini shakllantirishga tayyorgarlikni ko‘zda tutishi belgilab berilgan. Jumladan ”Ijodkorlik” sohasidagi o‘quv tarbiyaviy faoliyat yakuniga yetganidan so‘ng 6-7 yoshli bola quyidagi layoqatlarga ega bo‘lishi ko‘rsatib o‘tilgan: san‘at va madaniyatga qiziqishni namoyon qiladi; milliy an‘analarni qadrlaydi va ularni kundalik hayotning bir qismi sifatida idrok etadi, san‘atning muayyan turini afzal ko‘rishini mustaqil ravishda ifodalaydi; olingan bilim va ko‘nikmalardan turli hayotiy vaziyatlarda o‘z ijodiy rejalarini tuzish va tatbiq qilish uchun foydalanadi; insonning dunyo o‘zgartirishdagi yaratuvchanlik rolini tushunadi.

Maktabgacha katta yoshdagi bolalarni ma‘naviy-xissiy rivojlanishida tasviriy faoliyatning o‘rni katta. Maktabgacha katta yoshdagi bolalar musiqani badiiy asarlarni diqqat bilan tinglaydilar, tasviriy san‘at asarlarini sinchiklab kuzatadilar, yomonlikni qoralaydilar. Bolada musiqiy va shoirona tinglash qobiliyati rivojlanadi. Ularda ayrim musiqa janrlariga, adabiy va tasviriy san‘at asarlariga nisbatan barqaror qiziqish paydo bo‘ladi. Bolalarda badiiy-ijodiy qobiliyat rivojlana boshlaydi.

Kuztayotgan san’at asarlari, eshitayotgan musiqa asarlari, o’qilayotgan sh’rlarning eng nozik tomonlarini ko’ra biladilar, seza boshlaydilar. Badiiy asarlaridagi ba’zi sh’riy obrazlarni slab qoladilar va o’z nutqlarida ishlatadilar. Tevarak- atrofdagi go’zallikka, san’atga badiiy o’yin va faoliyatning har xil turlariga nisbatan ularda qiziqish shakllana boshlaydi. Maktabgacha katta yoshdagi bolalarni tasviriy faoliyat jarayonida jamoa bo’lib ishlash malakalarini shakllantirish dolzarb ahamiyatga molik masalalardan biridir. Bolalarni tasviriy faoliyat orqali turli ranglar jilosini his tishga, estetik qobiliyatlarini o’stirishga faol chuqur fikrlashga va ko’tarinki kayfiyatda ishlashga o’rgatib borish muhimdir. Tasviriy faoliyat (rasm, loy ishi, applikatsiya, qurish yasash) bolalarda nafaqat qiziqish uyg’otadi balki ularni o’rab turgan olamni o’z ishida aks ettirishda, olamni ko’z oldida yaxlit xolda namoyon etishida va umuman har tomonlama shakllanishiga (estetik ahloqiy, aqliy) turtki bo’ladi. Bolalardagi fikrlash qobiliyatini rivojlantirish uchun badiiy qobiliyatning hamma turlaridan ham xayolning ma’lum maqsadga yo’naltirilgan bo’lishi ta’minlanadi. Bolalarni ijodiy maqsad qo’yishga o’rgatiladi. Shu orqali u bolalarning o’ziga xos qobiliyat va imkoniyatlarni o’rganadi. Bolalar orasida ashula aytishga, rasm chizishga, musiqaga xavas juda erta uyg’onadi. Ammo bu hali bolaning kelajakda qanday mutaxassis bo’lishini aniqlash huquqini bermaydi

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO’YXATI:

- 1.Sh.M.Mirziyoyev Oliy majlisga murojati. “Xalq so’zi” gazetasi 2020-yil.
- 2.PQ-3261 09.09.2017 Maktabgacha ta’lim tizimini tubdan takomillashtirish chora-tadbirlari to’g’risidagi qaror.
- 3.“Maktabgacha pedagogika”F.R.Qodirova,SH.Q.Toshpo’latova, N.M.Kayumova, M.N.A’zamova . Shin.A.V., Mirziyoyeva.Sh.Sh., Grosheva.I.V, T. 2019
- 4.SHaxsga yo’naltirilgan yondashuv asosida ta’lim jarayonini rejalashtirish. Shin.A.V., Mirziyoyeva.Sh.Sh., Grosheva.I.V, T.2020
- 5.O’yin orqali ta’lim olish. Shin.A.V., Mirziyoyeva.Sh.Sh., Grosheva.I.V, T.2020